

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

**privind vizita efectuată la Centrul de reținere și triere din cadrul Poliției de
Frontieră Rădăuți-Prut, județul Botoșani**

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei la Centrul de reținere și triere din cadrul Poliției de Frontieră Rădăuți-Prut, județul Botoșani, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei.**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată.**
- 3. Recomandări.**

1. Cadrul general și organizarea vizitei.

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile de Mecanism Național de Prevenire a torturii în locurile de detenție, în sensul prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție, prin vizitarea, anunțată sau inopinată, a locurilor de detenție.

În acest sens, în temeiul art. 14 alin. (1), art. 29¹ alin. (1), art. 29³ lit. a și art. 29⁷ alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului a efectuat, la data de 16.08.2017, o vizită la Centrul de reținere și triere din cadrul Poliției de Frontieră Rădăuți-Prut, județul Botoșani.

La efectuarea vizitei au participat reprezentantul instituției Avocatul Poporului, Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, consilier în cadrul Centrului Zonal Bacău, medic primar și reprezentant al Asociației Alternative Sociale Iași.

Vizita a avut ca obiectiv verificarea condițiilor de detenție și tratamentului aplicat migranților ilegali aflați în Centrul de reținere și triere din cadrul Poliției de Frontieră Rădăuți-Prut, județul Botoșani.

Potrivit art. 1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 104/2001 privind organizarea și funcționarea Poliției de Frontieră Române, "Poliția de Frontieră Română face parte din Ministerul Administrației și Internelor și este instituția specializată a statului care exercită atribuțiile ce îi revin cu privire la supravegherea și controlul trecerii frontierei de stat, prevenirea și combaterea migrației ilegale și a faptelor specifice criminalității transfrontaliere săvârșite în zona de competență, respectarea regimului juridic al frontierei de stat, pașapoartelor și străinilor, asigurarea intereselor statului român pe Dunărea interioară, inclusiv brațul Măcin și canalul Sulina situate în afara zonei de frontieră, în zona contiguă și

în zona economică exclusivă, respectarea ordinii și liniștii publice în zona de competență, în condițiile legii.”

Cu privire la structura organizatorică a Poliției de Frontieră Române, conform art. 5 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 104/2001, ”Poliția de Frontieră Română se organizează la nivelul județelor care, potrivit organizării administrative a teritoriului României, au ca limită frontiera de stat și litoralul Mării Negre. În județele din interiorul țării, în care funcționează aeroporturi sau porturi deschise traficului internațional de persoane și mărfuri, Poliția de Frontieră Română se organizează la nivelul punctelor de trecere a frontierei de stat. Pentru Dunarea interioară, deschisă navigației internaționale, Poliția de Frontieră Română se organizează și la nivelul județelor Brăila și Ialomița.”

Sectoarele Poliției de Frontieră (subordonate Inspectoratelor Teritoriale ale Poliției de Frontieră) sunt structuri de execuție din cadrul Inspectoratelor Teritoriale ale Poliției de Frontieră, cu competență limitată și organizate pe compartimente și ture, conform specificului activităților. Inspectoratul Teritorial al Poliției de Frontieră Iași, în vederea atribuțiilor ce îi revin colaborează și cooperează atât cu structurile instituțiilor statului care desfășoară activități în zona de frontieră, cât și cu instituțiile de frontieră ale Republicii Moldova și Ucraina prin structuri subordonate printre care și Serviciul Teritorial al Poliției de Frontieră Botoșani, Sectorul Poliției de Frontieră Rădăuți Prut și Punctul de Trecere a Frontierei Rădăuți Prut.

Punctul de Trecere a Frontierei Rădăuți Prut, funcționează în cadrul Sectorului Poliției de Frontieră Rădăuți Prut - Inspectoratul Teritorial al Poliției de Frontieră Iași, în regim de trafic internațional cu specific rutier, asigurând respectarea prevederilor tratatelor, acordurilor, convențiilor și protocoalelor de frontieră încheiate cu Republica Moldova și a celor internaționale la care România este parte, cu privire la tranzitul persoanelor și mărfurilor peste frontiera cu Moldova. Corespondent pe teritoriul Republicii Moldova este Punctul Lipcani.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

a) Referitor la competență, capacitate de cazare, grad de ocupare și structură

La data vizitei Serviciul Teritorial al Poliției de Frontieră Rădăuți Prut (subordonat Inspectoratului Teritorial al Poliției de Frontieră Iași) îndeplinea următoarele atribuții

principale:

- organizarea și desfășurarea de acțiuni, independent sau împreună cu organele de cooperare de pe raza județului Botoșani, în scopul prevenirii și combaterii migrației ilegale și a infracționalității transfrontaliere (implementarea Filtrului IV al S.I.S.F);
- desfășurarea de acțiuni informativ-operative, de investigare și cercetare a infracțiunilor deosebit de grave, circumscrise migrației ilegale și criminalității organizate transfrontaliere;
- la solicitarea sectoarelor de pe raza județului Botoșani, desfășurarea de acțiuni de sprijin pe linia supravegherii și controlului trecerii frontierei, în scopul prevenirii încălcării legislației specifice.

În cadrul Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Rădăuți Prut nu exista un centru de reținere și triere, ci doar o cameră de triere. Conform Procedurii de sistem privind organizarea și funcționarea Camerei de triere din cadrul Poliției de Frontieră, aceasta era un spațiu securizat în care erau introduse persoane pentru verificări și alte măsuri urmare faptelor antisociale săvârșite.

La discuții și la vizitarea spațiilor au participat șeful Punctului de Trecere a Frontierei Rădăuți Prut, precum și agentul șef adjunct, care avea atribuții de serviciu privind funcționarea camerei de triere.

În schema de personal a Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Rădăuți Prut exista un singur post de ofițer care avea atribuții de serviciu privind camera de triere.

b) Condiții de cazare și de igienă din cadrul camerei de triere

La momentul vizitei, Serviciul Teritorial al Poliției de Frontieră Rădăuți Prut funcționa într-o clădire cu două nivele (P+1). **Nu existau camere de cazare pentru eventualele persoane reținute, ci doar camera de triere**, unde erau introduse persoane reținute pentru un termen de maxim 24 de ore, conform art. 27 lit. b din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 104/2001 privind organizarea și funcționarea Poliției de Frontieră Române.

Deși în Procedura de sistem privind organizarea și funcționarea Camerei de triere din cadrul Poliției de Frontieră se precizează că **persoanele sunt introduse separat, în raport de sex, comportament etc., această prevedere nu putea fi respectată motivat de faptul că în cadrul Serviciului Poliției de Frontieră exista o singură cameră de triere.**

Camera de triere era nemobilată, fiind încuiată și nefolosită la momentul vizitei.

Camera avea suprafața de 7,20 mp, era dotată doar cu o bancă de lemn fixă, cu inserție în podea, iar deasupra acesteia era încastrată în perete o bară metalică necesară, conform informațiilor personalului și procedurii interne menționate anterior, la imobilizarea cu cătușe a persoanelor violente sau a celor despre care se cunoaște că sunt periculoase.

Fereastra camerei era mare, din material termopan, asigura lumina naturală și ventilația necesară, deși era prevăzută cu gratii. Nu exista supraveghere audio-video.

De asemenea, separat de camera de triere, exista o baie dotată cu două chiuvete și două wc-uri, unde persoanele reținute ar fi avut acces pentru a-și satisface necesitățile fiziologice.

Apa rece și curentul electric erau distribuite fără întrerupere în sistem centralizat. Căldura pe timp de iarnă și apa caldă erau asigurate cu ajutorul unei centrale termice. Dezinsecția și deratizarea se făceau trimestrial.

La data efectuării vizitei nu se afla nici o persoană în custodia acestei unități, iar din informațiile furnizate de personalul Serviciului a reieșit că nu fuseseră astfel de cazuri de când fusese înființată camera de triere.

Din studierea registrelor și a înscrisurilor puse la dispoziția membrilor echipei de vizită a reieșit că această cameră nu fusese folosită din anul 2014 până la data efectuării vizitei. Registrele privind evidența persoanelor introduse în camera de triere și a vizitatorilor existau, însă rubricația acestora nu era completată, motivat de inexistența unor astfel de cazuri în cadrul Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Rădăuți Prut.

c) Asistența medicală

În cadrul Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Rădăuți Prut nu exista un cabinet medical. În caz de urgență se apela la serviciile Spitalului din Dorohoi. Conform informațiilor furnizate de personalul Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Rădăuți Prut, precum și din studierea registrelor puse la dispoziția echipei de vizită, de la înființarea camerei de triere nu au fost înregistrate cazuri de persoane custodiate în camera de triere, care să fi avut nevoie de asistență medicală.

Conform procedurii de sistem nr. 940/2016 privind organizarea și funcționarea camerei de triere din cadrul poliției de frontieră Rădăuți-Prut înainte de introducerea în cameră se făcea un triaj medical, consemnat într-un proces-verbal întocmit de lucratorul de poliție și

parafat de medicul examinator, care cuprindea următoarele mențiuni: starea sănătății declarate, semne sau urme de violență, semne sau urme autoprovoacate, semne sau urme provocate de administrarea drogurilor injectabile, tatuaje, comportament anormal (pierderi de memorie, crize epileptice, crize de sevraj etc.). Actele întocmite cu ocazia examinării medicale se anexau la documentația privind persoana în cauză.

Dacă persoanele declarau că suferă de anumite afecțiuni, dacă au fost depistate cu afecțiuni cu potențial epidemiologic sau prezentau urme de violență, sau ori de câte ori polițistul de frontieră la comandă aprecia că se impune, se asigura asistența medicală necesară prin prezentarea la cea mai apropiată unitate medicală din localitatea Dorohoi sau era chemată o echipă medicală la numărul de urgență 112.

Cu privire la medicația necesară, în procedura de sistem se consemnează dreptul persoanelor reținute de a primi asistență medicală sau de a-și procura din banii personali medicamentele necesare, potrivit prescripțiilor medicului.

Conform declarațiilor șefului de tură nu a existat nici un caz de persoană custodiată în camera de triere, de la începutul funcționării acesteia.

d) Referitor la hrană și susținerea financiară

În perioada de timp în care persoana este ținută în camera de triere, acesteia i se asigură hrana necesară, conform Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 310/2009. Conform informațiilor furnizate de personalul Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Rădăuți Prut, hrana era asigurată prin intermediul unui magazin universal local, care putea pune la dispoziția persoanelor interesate produsele alimentare necesare.

e) Alte aspecte.

Conform procedurii de sistem nr. 940/2016 privind organizarea și funcționarea camerei de triere, verificarea situației persoanelor custodiate în camera de triere și luarea măsurilor legale ce se impun, se poate realiza pe perioada introducerii în camera de triere, cu respectarea dreptului la apărare. Cu privire la asigurarea dreptului la apărare a persoanelor custodiate în camera de triere, personalul Serviciului Poliției de Frontieră a pus la dispoziția echipei de vizită o listă cu avocați aparținând Baroului Botoșani, care erau desemnați, pe bază de programare lunară, să asigure asistența judiciară obligatorie pentru persoanele interesate.

Transportul persoanelor, în cadrul procedurilor de transfer se realiza cu autoturismele Inspectoratului General pentru Imigrări. În anul 2016 au fost efectuate trei misiuni de transfer, una către Centrul Regional București și două transferuri de la Aeroportul Henri Coandă către Centrul Regional Rădăuți.

Conducerea Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Rădăuți Prut a pus la dispoziția echipei de vizită înscrisurile solicitate pentru a fi studiate/analizate, dar nu a eliberat copii de pe procedura de sistem nr. 940/2016 privind organizarea și functionarea camerei de triere, invocând caracterul secret al acesteia și regulamentele de organizare ale Poliției de Frontieră. Ulterior vizitei, documentele solicitate au fost puse la dispoziția echipei de vizită.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

Conducerii Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Rădăuți Prut

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- amenajarea camerei de triere din cadrul Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Rădăuți Prut, conform Procedurii de sistem nr. 940/2016 privind organizarea și functionarea camerei de triere, emisă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, având în vedere că la data efectuării vizitei aceasta era dotată doar cu o bancă de lemn;
- identificarea unei modalități de amenajare a încă unei camere de triere în incinta Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Rădăuți Prut, în scopul respectării Procedurii de sistem privind organizarea și funcționarea camerei de triere din cadrul Poliției de Frontieră care precizează că persoanele sunt introduse separat, în raport de sex, comportament etc.
- efectuarea demersurilor legale la autoritățile competente în vederea respectării dispozițiilor art. 17 lit. m din Legea nr. 122/2006, privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare, în sensul asigurării dreptului la asistență

medicală a persoanelor din camera de triere, prin încheierea unui protocol de colaborare cu un medic de familie;

- respectarea dispozițiilor legale prevăzute la art. 4 și art. 29⁸ din Legea nr. 35 din 13 martie 1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere că la data vizitei conducerea Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Rădăuți Prut a pus la dispoziția echipei de vizită înscrisurile solicitate pentru a fi studiate/analizate, dar nu a eliberat copii de pe procedura de sistem nr. 940/2016 privind organizarea și funcționarea camerei de triere, invocând, fără să demonstreze, caracterul secret al acestora și regulamentele de organizare ale Poliției de Frontieră.

Bacău, 06.11.2017